

PREVEIG LA GUERRA AMB ALEMANYA¹

Lev Trotski

Publicat a l'abril de 1932

Versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “Preveo la guerra con Alemania”, en, *Escritos*, Tomo III, volumen 1, Editorial Pluma, Bogotá, 1977, pp. 113-123.

Hitler necessitarà aliats
La guerra seria inevitable
Rússia ha d'estar preparada

Els dos focus principals de la política mundial actual estan desusadament allunyats un de l'altre: u és Mukden-Pekin, l'altre Berlín-Munic. Qualsevol d'aquests dos focus infecciosos pot destruir per anys, per dècades, el curs “normal” dels esdeveniments en el planeta. No obstant, en el seu treball quotidià, els diplomàtics i polítics oficials actuen com si no succeís res d'especial. El mateix semblava succeir en 1912, durant la Guerra dels Balcans, que fou el preàmbul de 1914.

Per alguna raó (calumniant en realitat a un pardal molt intel·ligent) la gent anomena a aquesta política la política de l'estruç. L'adornada resolució de la Lliga de les Nacions sobre la qüestió manxuriana és un document d'una impotència mai vista en tota la història de la diplomàcia europea; cap estruç que es respecte s'animaria a signar-lo. Aquesta ceguesa (en alguns casos, per descomptat, força voluntària) enfront del que s'està covant a l'Orient Llunyà compta almenys amb l'atenuant que allí els esdeveniments es desenvoluparan a un ritme relativament lent. Orient, encara que desperta a una nova vida, està lluny encara del ritme “nord-americà” i fins i tot de l'uropeu.

Alemanya és un altre cantar. Allí s'expressa de manera concentrada, a través de la forma política del “nacionalsocialisme” l'atzucac en què s'ha posat l'Europa balcanitzada a Versalles. En el llenguatge de la psicologia social es pot descriure aquesta tendència política com una histèria epidèmica de desesperació que s'estén entre les classes mitjanes: el petit comerciant, l'artesà i el camperol

¹ *Preveig la guerra amb Alemanya, The Forum*, abril de 1932.

arruïnats; en part, també, el proletari aturat; l'oficial i l'oficial sense grau de la gran guerra, que encara llueixen les seues medalles però no tenen què menjar; l'empleat de l'oficina que ha tancat; el comptador del banc en fallida; l'enginyer sense lloc de treball; el periodista sense salari ni perspectives; el metge els pacients del qual segueixen emmalaltint-se però s'han oblidat de com es fa per a pagar.

Hitler s'ha negat a respondre les preguntes sobre el seu programa intern amb el pretext que es tracta d'un secret militar. No té obligació, diu, de revelar als seus enemics polítics els seus mètodes secrets de salvació. Açò no és molt patriòtic, però sí intel·ligent. En realitat Hitler no té cap secret. No obstant, no és la seua política interna allò que ens interessa ací. En el terreny internacional, a primera vista la seua posició sembla un xic més definida. En els seus discursos i articles li declara la guerra al Tractat de Versalles, del que ell mateix és un producte. S'especialitza en els termes irrespectuosos contra França. Però en realitat, si arribés al poder, esdevindria un dels pilars fonamentals de Versalles en un gran suport per a l'imperialisme francès.

Aquestes afirmacions poden semblar paradoxals. Però sorgeixen inexorablement de la lògica de la situació europea i internacional quan hom l'analitza correctament, és a dir, quan l'anàlisi parteix dels factors polítics fonamentals i no de les frases, gestos i volantins pròpies del demagog.

Hitler necessitarà aliats

Els feixistes alemanys declaren que tenen dos enemics: el marxisme i Versalles. En el "marxisme" involucren a dos partits alemanys, el comunista i el socialdemòcrata, i a un estat, la Unió Soviètica. Versalles implica França i Polònia. Per a comprendre qual serà el vertader paper internacional d'una Alemanya nacionalsocialista cal analitzar breument aquests elements del problema.

L'experiència d'Itàlia ha aclarit prou la relació entre feixisme i "marxisme". El programa de Mussolini, fins al dia de la marxa d'opereta sobre Roma, no fou menys radical ni menys místic que el de Hitler. Però la realitat demostrà que no es tractava més que de la lluita contra les forces revolucionàries i opositores. Igual que el seu model italià, el nacionalsocialisme alemany només podrà arribar al poder quan destruisca les organitzacions obreres. Però aquesta no és tasca fàcil. Al mig del camí que porta als nacionalsocialistes al poder està la guerra civil. Inclús si Hitler arribés a obtenir una majoria parlamentària per mètodes pacífics (possibilitat que segurament queda exclosa), per a inaugurar un règim feixista hauria de trencar l'espina dorsal del Partit Comunista, de la

socialdemocràcia i dels sindicats. I aquesta operació quirúrgica és molt dolorosa i perllongada. Per descomptat, el mateix Hitler ho comprèn. Per això no està en absolut disposat a adequar els seus plans polítics a l'incert destí del parlamentarisme alemany.

Mentre dissimula amb la seua fraseologia sobre la legalitat, Hitler espera el moment oportú per a pegar un colp breu i ben fort. Ho aconseguirà? No és tasca fàcil. Però seria d'una lleugeresa imperdonable considerar-ho impossible. Siga quin siga el mitjà que empre Hitler per a arribar al poder, passant per la porta o per la finestra, la feixistització d'Alemanya implicaria un aspre conflicte intern. Açò paralizzaria inevitablement les forces del país per un lapse considerable i Hitler es veuria obligat a buscar en l'Europa que el rodeja aliats i protectors, no venjança. La nostra anàlisi ha de partir d'aquesta consideració fonamental.

Els obrers alemanys, naturalment, buscaran ajuda en la Unió Soviètica, i la trobaran, per a lluitar contra el feixisme. ¿És possible imaginar-se tan sols per un moment que en aquestes circumstàncies el govern de Hitler s'arriscarà a entrar en un conflicte armat amb França o Polònia? Entre el proletariat d'una Alemanya feixista i la Unió Soviètica està Pilsudski. La seua ajuda, o almenys la seua neutralitat amistosa, seria infinitament més important per a Hitler, dedicat a la feixistització d'Alemanya, que el Corredor Polonès. Que insignificant li semblarà aquest problema (i tot allò relacionat amb les fronteres d'Alemanya) en el fragor del seu dur combat per conquistar el poder i mantindre'l!

Per a Hitler, Pilsudski seria un pont cap a l'amistat amb França en cas de no comptar amb altres ponts més pròxims. Ja s'escolten veus en la premsa francesa (tot i que encara en els periòdics de segon ordre) que clamen: "Ja és hora de girar el timó cap a Hitler!" És cert que la premsa francesa, liderada per *Le Temps*, adopta una actitud hostil envers els nacionalsocialistes. Però no es deu al fet que els amos del destí de la França contemporània es prenguen seriosament els gestos marcial de Hitler. No: allò que els espanta és l'únic camí pel qual Hitler pot arribar al poder, el de la guerra civil, els resultats de la qual ningú pot preveure. I si la seua política de dreta desencadena una revolució d'esquerra? Això és el que els preocupa als cercles governants de França, i amb prou raó.

Però una cosa està clara: si Hitler superés tots els obstacles i assolís arribar al poder es veuria obligat, per a tenir les mans lliures en el seu propi país, a començar amb un jurament de lleialtat a Versalles. Ningú ho dubta en el Quai D'Orsay. A més a més, comprenen molt bé que una dictadura militar de Hitler, una vegada establerta fermament en Alemanya, podria convertir-se en un element considerablement més segur per a l'hegemonia francesa sobre Europa

que no l'actual sistema governamental alemany, l'equació matemàtica del qual està formada quasi enterament per incògnites.

La guerra seria inevitable

Seria d'una ingenuïtat infantil suposar que als cercles governants de França els resultaria "enutjós" actuar com a patrons d'una Alemanya feixista. En l'actualitat França es recolza en Polònia, Romania i Iugoslàvia, tres països governats per dictadures militars! És casual potser? No, gens ni mica casual. L'actual hegemonia francesa sobre Europa és conseqüència de què França continua sent l'únic hereu del triomf dels Estats Units, Gran Bretanya, Itàlia i ella mateixa. (No mencione a Rússia perquè no participà en la victòria, encara que fou la que la pagà amb un nombre més gran de vides humanes.) França rebé de la més poderosa combinació mundial de forces de la història una herència que no deixarà escapar; però que resulta massa pesada per al seu feble coll. El seu territori, la seua població, les seues forces productives, el seu ingrés nacional no li permeten, evidentment, suportar la seua posició rectora. La balcanització d'Europa, la liquidació dels antagonismes, la lluita contra el desarmament i el suport a les dictadures militars són els mètodes que li permeten a França prolongar la seua hegemonia.

La divisió forçosa de la nació alemanya és un anella tan necessària al sistema com la fantàstica línia fronterera de Polònia, amb el seu famós Corredor. En el llenguatge de Versalles es designa com "Corredor" una operació que per a altres significa simplement l'extirpació d'un nervi en un organisme viu. Quan França jura per Déu que desitja la pau mentre recolza Japó en Manxúria, només vol dir que està a favor de la inviolabilitat de la seua pròpia hegemonia, és a dir del seu dret a desmembrar Europa i sumir-la en el caos. La història demostra que els conquistadors insaciables sempre tendeixen al "pacifisme" perquè tenen terror a la venjança dels conquistats.

Per això un règim feixista, que només podria imposar-se al preu de sagnants convulsions i d'un nou exhauriment d'Alemanya, seria un element força valuós per a l'hegemonia francesa. Per part dels nacionalsocialistes, França i el seu sistema de Versalles no tenen res a témer.

Hitler en el poder significaria la pau doncs? No, significaria un reforç per a l'hegemonia francesa. Però justament per això Hitler en el poder significaria la guerra, no contra França, no contra Polònia, sinó contra la Unió Soviètica.

Aquests darrers anys la premsa de Moscou s'ha referit més d'una vegada a una imminent intervenció militar a la Unió Soviètica. L'autor d'aquestes línies ha

criticat aqueix tipus de pronòstic endeví, no perquè crega que a Europa o en la resta del planeta manca la voluntat de fer-li la guerra a la Unió Soviètica. No, aqueixa mala voluntat existeix. Però davant d'una empresa tan arriscada, sorgien desacords i resistències entre els distints estats europeus i, sobretot, dins de cadascun d'ells.

Ja no queda un sol polític digne de menció capaç d'imaginar que es pot aixafar la república soviètica amb exèrcits improvisats al llarg de les fronteres o amb simples operacions terrestres. Ni tan sols Winston Churchill ho creu, tanmateix la seua àmplia gamma d'exercicis politicovocals. Ja s'ha fet evident un experiment d'aquest tipus entre 1918 i 1920, quan Churchill, segons les seues pròpies i jactancioses paraules, mobilitzà “catorze nacions” contra la Unió Soviètica. Com de feliç se sentiria ara l'erari britànic si pogués recuperar els centenars de milions de lliures que gastà en la intervenció contra Rússia!

Però no cal plorar per la llet vessada. A més, a canvi d'aqueixos diners obtingué una bona lliçó. Si en aleshores, en els primers anys de la república soviètica, quan l'Exèrcit Roig encara calçava escarpins (en realitat, molt sovint caminava amb els peus nus!), les tropes de “catorze nacions” no pogueren assolir el triomf, moltes menys esperances poden tenir d'assolir-lo ara, quan l'Exèrcit Roig és una força poderosa, amb una tradició victoriosa, amb oficials joves però molt experts, amb inesgotables reserves sorgides de la revolució i suficientment aprovisionat!

Inclús si es pogués arrossegar a l'aventura les nacions que circumden la Unió Soviètica, les seues forces unificades no assolirien l'objectiu de la intervenció. Japó està massa lluny com per a exercir un paper militar independent contra la Unió Soviètica; d'altra banda, el govern del micado ja tindrà prou problemes en els propers anys. Només podria intervenir un gran imperi europeu, altament industrialitzat i sobretot continental, que volgués i pogués assumir el pes principal d'una croada santa contra els soviets. Per a ser més precisos, hauria de tractar-se d'un país que no tingués res a perdre. Una ullada al mapa polític d'Europa basta per a convèncer-se que aqueixa missió només la podria encarar una Alemanya feixista. Més inclús, una Alemanya feixista no tindria més remei que fer-ho. Després d'arribar al poder al preu d'innombrables víctimes, de revelar el seu fracàs en tots els problemes interns, de capitular davant de França i en conseqüència davant d'estats semivassalls com Polònia, el règim feixista es veuria inexorablement impulsat a buscar alguna sortida a la seua fallida i a les contradiccions de la situació internacional. Aquestes circumstàncies farien de la guerra contra la Unió Soviètica una necessitat fatal.

Hom pot replicar a aquest pronòstic pessimista amb l'exemple d'Itàlia, amb la que la Unió Soviètica aconseguí establir cert *modus vivendi*. Però aqueixa

objecció és superficial. Itàlia està separada de la Unió Soviètica per una quantitat de països. El feixisme italià sorgí d'una crisi netament interna, ja que a Versalles se satisfieren plenament les seues exigències nacionals. El feixisme italià arribà al poder poc després de la gran guerra, quan no era possible parlar d'un nou conflicte. I, finalment, la Itàlia feixista quedà aïllada; ningú sabia a Europa si seria un règim estable, o si ho seria el règim soviètic.

En aquest sentit, la situació de l'Alemanya de Hitler serà fatalment distinta. Tindrà necessitat d'aconseguir un èxit exterior. La Unió Soviètica serà per a ella un veí intolerable. Recordem quant va vacil·lar Pilsudski per a signar el pacte de no agressió amb Rússia. Hitler s'alia amb Pilsudski: únicament això respon gairebé del tot a l'interrogant. D'altra banda, França no pot deixar de comprendre que no està en situació de mantenir permanentment desarmada Alemanya. La política francesa consistirà en bolcar contra Orient l'Alemanya feixista. Aqueixa pot ser una vàlvula de fuga per a la indignació nacional contra el règim de Versalles i (qui sap?) fins i tot és possible que tinguen la sort que per aquesta via apareguen noves solucions al més sagrat de tots els problemes mundials, el de les reparacions.

Rússia ha d'estar preparada

Si s'accepta l'afirmació dels profetes feixistes de què arribaran al poder en la primera meitat de 1932 (encara que estem lluny de confiar en la paraula d'aquesta gent), podem establir des de ja una espècie de calendari polític. Un parell d'anys seran destinats a la feixistització d'Alemanya: l'aixafament de la classe obrera d'aqueix país, la creació de les milícies feixistes, la recuperació dels quadres de l'exèrcit. En conseqüència, entre 1933 i 1934 estaran madures les condicions per a la intervenció militar en la Unió Soviètica.

Per descomptat, aquest "calendari" es basa en el cas que en l'interval el govern soviètic es quedarà esperant pacientment. Les meues relacions amb l'actual govern de Moscou no em donen dret a parlar en nom seu ni a referir-me a les seues intencions, sobre les quals només puc opinar, igual que qualsevol altre lector o polític, basant-me en la informació accessible. Però tinc tota la llibertat per a expressar com *hauria* d'actuar el govern soviètic, segons el meu parer, en el cas que en Alemanya els feixistes s'apoderaren de l'estat. En el moment de rebre la comunicació telegràfica d'aquest esdeveniment, jo firmaria l'ordre de mobilització de totes les reserves. Amb un enemic mortal per davant i la guerra sorgint com a necessitat lògica de la situació objectiva, seria una lleugeresa imperdonable donar-li temps a aqueix enemic d'establir-se i fer-se fort, de concloure aliances, de rebre ajuda, d'elaborar un pla d'accions militars

concèntriques no sols des d'Occident sinó també des d'Orient; i d'adquirir així les dimensions d'un perill colossal.

Les tropes de xoc de Hitler ja canten per tota Alemanya una marxa contra els soviets composada per un cert doctor Hans Buechner. Seria imprudent deixar que els feixistes entonen durant molt de temps aquest aire marcial. Si estan destinats a fer-ho, que siga breument.

No importa qui prenga la iniciativa formal, la guerra entre el govern de Hitler i el soviètic serà inevitable, i molt prompte. Les seues conseqüències seran incalculables. Però per més il·lusions que es facen a París, es pot afirmar amb certesa que una de les primeres coses que cremaran en les flames d'una guerra bolxevicofeixista serà el Tractat de Versalles.